
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הנחיית קבוצות משימה - 3630

תאריך עדכון אחרון 15-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' עדית בליט כהן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: nirit.sariel@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג' 12:30-14:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בלמידה תיאורטית של מושגי יסוד בתהליכים קבוצתיים. הלמידה תשלב התנסויות חווייתיות להדגמת התכנים התיאורטיים תוך חיבור לעבודה סוציאלית קהילתית.

מטרות הקורס:

למידה של מושגים בסיסיים מעולם הנחיית קבוצות משימה והיכרות ראשונית עם תפקידי המנחה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לזהות תהליכים קבוצתיים.

להכיר תופעות שמתקיימות בקבוצות.

להתנסות בהנחיית קבוצה תוך כדי קבלת משוב קונסטרוקטיבי מהמשתתפים והמרצה

דרישות נוכחות (%):

100%

שיטת ההוראה בקורס: קריאה, דיונים, הצגה של וורבטים, הגשת תרגיל, הנחיית עמיתים וצפייה בסרטים וסרטונים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1.מהי הקבוצה, יתרונותיה

2.מאפייני קבוצה, סוגי קבוצות, הקמת קבוצה

3.תוכן ותהליך: תהליכים וכוחות הפועלים בקבוצה

4.שלבים בהתפתחות קבוצה

5.הקבוצה כ"שלם"

6.תפקידים בקבוצה

7.העבודה הקבוצתית כאמצעי לפיתוח הקהילה

8.אתגרים בהנחיה: קונפליקטים והתנגדויות בקבוצה

9.תפקיד המנחה

10.סיום ופרידה בקבוצה

חומר חובה לקריאה:

רשימת קריאה (פריטי חובה בכוכבית)

מבוא לעבודה קבוצתית

ברמן, א' (2015). מהו הקבוצתי בטיפול קבוצתי? מתוך: ר' פרידמן וי' דורון (עורכים), טיפול קבוצתי

אנליטי בארץ זבת חלב ודבש, (61-77), קריית ביאליק: "אח" בע"מ.
*הגורמים הטיפוליים בקבוצה: יאלום, א' ולשץ מ' (2005). טיפול קבוצתי תאוריה ומעשה (עמ' 21-38). אור יהודה: הוצאת כנרת זמורה ביתן/מגנס

מאפיינים וסוגי קבוצות, הקמת קבוצה
אורט, מ, וזילברמן, מ. (2011). מיומנויות הנחייה לקבוצות-מדריך למנחה (עמ' 35-11). קריית
ביאליק: "אח קסן, ל'. (1997) " סיווג ותכנון עבודה בקבוצות במסגרת התערבות ישירה בעבודה
סוציאלית. " חברה ורווחה, ט"ו (1), 62-43.
בהרב' ז' (2001). מסע קבוצתי (עמ' 23-27). הוצאת גל.
*יאלום, א', ולשץ, מ'. (2006). פרק 10: הקמת קבוצה: מקום, זמן, גודל, הכנה. בתוך: א' יאלום
ומ' לשץ, טיפול קבוצתי - תיאוריה ומעשה. (עמ' 284-310). ירושלים: הוצאת מאגנס.

תוכן ותהליך בקבוצה
פרל, ג' ופלד ע' (2007). פיתוח מודל מובנה לעבודה קבוצתית, רגישה לתהליכים בקבוצה. חברה
ורווחה, 621 - 642. (4).
יאלום, א' ולשץ מ' (2006). טיפול קבוצתי תאוריה ומעשה (עמ' 39-72). אור יהודה: הוצאת כנרת.
Racine, N. M., Smith, A., Pelletier, W., Scott-Lane, L., Guilcher, G. M. T., & Schulte,
F. (2018). Evaluation of a support group for parents of children hospitalized for
cancer and hematopoietic stem cell transplantation. *Social Work with Groups*(4),
276-290. doi:

הקבוצה כ"שלם"
*תלמי, ש'. (2017). הקבוצה כמרחב מחולל זהויות- מחלל זהויות. מקבץ כתב העת הישראלי להנחיה
וטיפול קבוצתי, 21, עמ' 7-19 http://1035076?pl.uls_opac/pqd/libnet~/.il.org.nli.ulii://http
*ביברינג, נ. (1993). הזדהות השלכתית - מנגנון המסביר תהליכים סמויים במשפחות ובקבוצות. חינוך
וסביבה- שנתון מכללת סמינר הקיבוצים, ט"ו, 197-208.
וולס ל. ג' (1997). פרספקטיבה סוציו-אנליטית על יחסים בין אישיים וקבוצתיים בתוך רוזנוסר, נ' ונתן,
ל'. (עורכים). הנחיית קבוצות מקראה. ירושלים המרכז לחינוך קהילתי ע"ש חיים ציפורי.

Malcolm, P. (1989). The group-as-a-whole approach in Foulksian group analytic
psychotherapy. *Group*, 13, 212-216. <https://doi/10.1007/BF01473152>

תפקידים בקבוצה
זיו, י', ובהרב, י'. (2011). פרק 8: תפקידים פסיכולוגיים בקבוצה. בתוך: זיו, י', ובהרב, י'. מסע
קבוצתי: המדריך למנחה קבוצות. (עמ' 119-103). הוצאת גל.
*מקנזי ר. ק' ולייבסלי ד. ג'. (1997). תפקידים חברתיים בקבוצות פסיכותרפיה. בתוך נ' רוזנוסר ו ל' נתן
(עורכים), הנחיית קבוצות - מקראה. ירושלים: המרכז לחינוך קהילתי ע"ש חיים ציפורי.
Shulman, L. (2012). The skills of helping individuals, families, groups, and
communities. (pp. 502-572). Itasca, Illinois: F.E. Peacock Publishers.

שלבים בהתפתחות קבוצה
*מקנזי ר. ק' ולייבסלי ד. ג'. (1997). מודל התפתחותי של טיפול קבוצתי קצר מועד. בתוך נ' רוזנוסר ו
ל' נתן (עורכים), הנחיית קבוצות - מקראה (עמ' 187-200). ירושלים: המרכז לחינוך קהילתי ע"ש

חיים ציפורי.

דור חיים, פ'. (2011). קבוצה ודינמיקה בראי הפסיכולוגיה החינוכית. פסיכולוגיה עברית.
*רייך, נ.ג' (1997). עבודתו של ביון על קבוצות. בתוך נ' רוזנוסר ול' נתן (עורכים). הנחיית קבוצות
מקראה (עמ' 103-114). ירושלים: המרכז לחינוך קהילתי ע"ש חיים ציפורי.

העבודה הקבוצתית כאמצעי לפיתוח הקהילה

בהם, א. (2003). יישום של שיווק חברתי בעבודה סוציאלית. חברה ורווחה, כ"ג (2), 14-166.
קסן, ל. (1997). סיווג ותכנון עבודה בקבוצות במסגרת התערבות ישירה בעבודה סוציאלית. חברה
ורווחה, ט"ו (1), 43-62.

לוי, א. (2012). עבודה סוציאלית בקבוצות עם פונים לשירותי רווחה. בתוך: חובב מ. לונטל א. וקטן י
(עורכים), עבודה סוציאלית בישראל. (עמ' 153-156, 163-168). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד

קונפליקטים והתנגדויות בקבוצה

*הניג מ' (2015). היה היו מנחה...וילד...וילד...וילד... קבוצה! תמונות מסע. בתוך ת' עיני להמן ור' שי
(עורכות), סיפור קבוצתי מנחים כותבים על דרכם עם קבוצות (עמ' 132-166). אמציה הוצאת
ספרים.

סמית, ק' וברג ד.נ' (1997). תפיסה פרדוקסלית של דינאמיקה קבוצתית. בתוך נ' רוזנוסר ול' נתן
(עורכים), הנחיית קבוצות (עמ' 51-74). ירושלים: המרכז לחינוך קהילתי ע"ש חיים ציפורי.
*תודר, מ' ווינברג, ח' (2006). הקבוצה בארץ המראות. מקבץ, 11(1), 35-55.

תפקיד המנחה

*יאלום, א' ולשך מ' (2006). טיפול קבוצתי תאוריה ומעשה (עמ' 154-164, 198-202). אור יהודה:
הוצאת כנרת.

*רוטאן ס.ג' וסטון ו.ו.נ' (2004). תפקידי המטפל הקבוצתי. בתוך ס.ג. רוטאן ו.ו.נ' סטון (עורכים).
פסיכותרפיה קבוצתית- גישה פסיכודינמית (עמ' 173-193). קריית ביאליק: הוצאת אח.

גלינסקי, מ.ג', ושופלר ג' (1981) הבניית קו- הנחיה בהדרכה בעבודה סוציאלית. בתוך: נ. רוזנוסר ול.
נתן (עורכים) הנחיית קבוצות (עמ' 385-397). ירושלים: המרכז לחינוך קהילתי ע"ש חיים ציפורי.
וינשטיין, ש., ורון, י. (2001). "למחוק את הזיכרון, את ההבנה ואת התשוקה": תרומת אי הידיעה
לעבודת צוות טיפולי רב מקצועי. חברה ורווחה, כ"א (2), 195-212.

סיום ופרידה בקבוצה

*ביסון ר. (2018) מפגש אחרון ופרידה: תהליך הפרידה בסיום הטיפול הקבוצתי. מקבץ. כרך 23
(גיליון 2) 89-111.

יאלום, א' ולשך מ' (2006). טיפול קבוצתי תאוריה ומעשה (עמ' 379-388). אור יהודה: הוצאת כנרת.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 80 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
20 %

מידע נוסף / הערות:

הקורס משלב למידה תיאורטית עם חוויה והתנסות כמשתתפים בקבוצה וכן באמצעות הפרזנטציה מעין הנחיית עמיתים.